

Funktionsrätt Sveriges plattform för skolan

Funktionsrätt Sveriges mål är en skola som ser olikheter som tillgångar. Den skolan har resurser att möta elevers olika förutsättningar och ger dem kunskaper och tilltro till sin egen förmåga.

Den skola vi strävar efter ger eleven individuellt anpassad undervisning, inflytande och delaktighet i en tillgänglig och utvecklande miljö. Där finns kunskap och kompetens att möta varje elev.

De krav vi ställer utgår från FN:s konventioner om mänskliga rättigheter, regeringens strategi för funktionshinderspolitiken och officiella mål för skolan.

Skrivningarna i denna plattform gäller samtliga skolformer och alla grupper av elever med funktionsnedsättningar som kan uppleva funktionshinder i skolmiljön.

Funktionsrätt Sveriges medlemsförbund har på ordförandemötet i oktober 2013 enats om denna plattform, som ligger till grund för vårt fortsatta intressepolitiska arbete kring skolfrågor

Så här ser det ut idag

Trots högt ställda mål i lagar och förordningar har svensk skola många brister. Mycket arbete pågår men innebörden av en inkluderande skola har ännu inte fått genomslag.

Skolmyndigheternas rapport om utvecklingen av funktionshinderspolitiken, 2013

Unga med funktionsnedsättning får en sämre utbildning och skillnaderna är genomgående inom flera områden. Detta bör ses som indikationer på brister i det nuvarande utbildningssystemet.

Ungdomsstyrelsens rapport Fokus 12

Elever med funktionsnedsättning har inte samma frihet som andra elever att välja skola. En viktig orsak är bristande tillgänglighet.

Skolverket, Tillgänglighet till skolors lokaler och valfrihet för elever med funktionsnedsättning, 2008

Många unga med funktionsnedsättning upplever att de inte får stöd i grundskolan.

Försäkringskassans intervju- och enkätstudie "tio år med aktivitetsersättning", 2012

En sådan skola vill vi ha!

Tillgänglighet & anpassningar

Lagens krav på att särskilt stöd och anpassning av skolmiljö ska ges utifrån behov och inte utifrån diagnos måste förverkligas.

Stöd ska ges till elever med funktionsnedsättning så att de ska kunna nå sin fulla potential.

Alla skolor, skolgårdar och utbildningsmiljöer, inklusive toaletter, ska vara tillgängliga för alla elever. Begreppet tillgänglighet inkluderar fysisk, kommunikativ, informativ, pedagogisk och psykosocial tillgänglighet, och en tillgänglig matsituation.

Skolor ska se både fysiska och kognitiva hjälpmedel som en självklar anpassning.

Det ska finnas anpassade läromedel och anpassad pedagogik utifrån olika gruppers och individers behov.

Organisatoriska anpassningar måste kunna göras; till exempel schemaändringar, gruppstorlekar, grupp sammansättning, personaltäthet, kontinuitet och arbetsmiljö.

Lösningar måste vara flexibla och kunna förändras efter elevens behov. Även utbildningar för vuxna ska kunna individanpassas.

För elever som periodvis tvingas avstå undervisning måste möjligheten att nå målen för skolan stärkas.

En skola för alla - delaktighet och inflytande

Skolan måste främja delaktighet och inflytande och motverka utanförskap och mobbning.

Visionen om en skola för alla måste ses ur elevens perspektiv, där delaktighet och inflytande efter egna förutsättningar är grunden.

Den får inte innebära avkall på rättigheten att gå i den skolform och miljö som erbjuder största möjliga utveckling för individen.

Bristande kartläggning och resurser i grundskolan får aldrig leda till att elever placeras i en felaktig skolform.

Kunskap, kompetens och bemötande

All personal i skolan ska ha uppdaterade kunskaper om miljöns betydelse och vikten av att visa hänsyn.

Kunskap om olika funktionsnedsättningar, funktionshindrande faktorer och grundläggande specialpedagogik ska ingå i alla utbildningar för lärare, studie- och yrkesvägledare, personal inom elevhälsovården samt i skolledarutbildningen.

Skolmyndigheterna ska fördjupa sin samverkan med funktionsrättsorganisationerna och i högre utsträckning än idag nära samråda med och aktivt involvera organisationerna i framtagande av policydokument, riktlinjer och tillsyn.

Det behövs löpande kompetensutveckling av skolmyndigheternas personal om funktionshinder och anpassningsbehov.

Skolverket ska utöva tillsyn och göra tematiska granskningar när det gäller samtliga funktionsnedsättningar.

Resurser

Det måste finnas tillräckliga ekonomiska och personella resurser i skolan så att lärare och rektorer kan besluta om stöd och anpassningar, både för elever och för personal.

Elevhälsan ska få mer resurser och utveckla samverkan med andra aktörer som till exempel socialtjänsten, habiliteringen och barnpsykiatri. Skolsköterska ska finnas på plats under elevens hela skoldag.

Barn- och elevombudet och Skolinspektionen ska få ökade resurser att kontrollera om skolan följer lagar och förordningar för elever med funktionsnedsättningar.

Samverkan

Samverkan och samordning är viktig för alla men extra viktig för elever med funktionsnedsättning.

Ändringar av lagar och riktlinjer

Skollagen måste kompletteras med rätt till specialpedagogiskt stöd, reglerat i Åtgärdsprogram för de elever som har sådana behov.

Skolmyndigheterna ska utforma riktlinjer, för att säkerställa mer likvärdig bedömning av elever med funktionsnedsättning.

Det ska inte vara möjligt för en skola att neka elever plats i skolan med hänvisning till elevens behov av stöd.

Skolverket bör ändra sina riktlinjer så att de hjälpmedel som eleven behöver i sin skolvardag även får användas vid de nationella proven.

Kommunerna måste garantera att elever med funktionsnedsättning har samma möjlighet som andra att komplettera sin grund- eller gymnasiebehörighet.

Statens sanktioner mot huvudman som bryter mot regelverket behöver skärpas.

Skollagen ska ge studenter som vill eller behöver komplettera sin

grundskole- eller gymnasiebehörighet genom kommunal vuxenutbildning rätt till nödvändigt stöd för att kunna genomgå studierna.

Elever i behov av skolskjuts, på grund av egen, eller förälders funktionsnedsättning ska kunna få skolskjuts från båda vårdnadshavarna även om de lever åtskilda, inom eller utanför samma kommungräns. Skolskjuts ska även ges till elever som väljer annan skola än den anvisade.

Läroplanens kursplaner måste kompletteras med skrivningar om funktionalitet och funktionsnedsättning i likhet med andra diskrimineringsgrunder.

Skolverket måste också få ett regeringsuppdrag att ta fram stödmaterial för hur funktionalitet och funktionsnedsättning ska inkluderas i alla ämnen.

Det behövs både lagstöd och riktlinjer för säkert omhändertagande av och egenvård för elever med funktionsnedsättning.

Skyldigheten att göra skolor tillgängliga måste stärkas i lag. Bristande tillgänglighet i skolor måste omfattas av diskrimineringslagen.